

ARADUL

REDACȚIA și ADMINISTRATIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«

Apare săptămânal.

In ceasuri grele
politicienii se
ceartă, pentru un
ciolan!...

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	150 Lrx	1 An	250 Lrx	1 An
	80 : : : : 6 LUNI		140 : : : : 8 LUNI	
	40 : : : : 3 LUNI		70 : : : : 3 LUNI	

In străinătate dublu.

C R I Z A

(Cerem intelectualizarea vieții politice).

De ani de zile ne sbatem neputincioși în cămașa de forță a unei crize economice și morale, care amenință să mistue vaga neamului. Din răsboiu am ieșit cu idealul întregirei neamului realizat avem o țară înzestrată de Dumnezeu cu toate bogățiile naturale; suntem un popor tiner, care, cum se zice, nu și-a pus în valoare calitățile incontestabile. Dacă cu toate acestea criza continuă să bântuie cu atâtă furie, ba s'a agravat până la proporțiile unui părjol general; vina trebuie căutată în noi însine.

Știm prea bine, că criza economică este generală în Europa și că ea cuprind problemele epociale, pe cari le-au aruncat la suprafață urmările răsboiului. Dar mai știm, că criza are în fiecare țară particularitățile ei. Și mai știm, că în țara noastră durata acestei crize îndelungată nu este cu nimic justificată. Ea este doavada rușinoasă a neputinței noastre de a face față exigențelor timpului. Azi când ar trebui să fim intrați în ritmul unei vieți normale ne vedem înărăți de influențele externe ale crizei generale, într-un vîrtej foarte primejdios. Dumpingul rusesc complică lucrurile. Noi în loc de a ne pune pe lucru, aşteptăm cu mâinile în sân împrumuturi, cu ajutorul căror să putem continua — vorba vine — un traiu risipitor, dacă nu cu toții, cel puțin ceice au în mână destinele țării.

Total e subordonat atotputerniciei politicei, iar politica se face în mod sălbatic. Sufragiul universal în mod fatal capătă exresie cantitativă, nu calitativă. Ceice știu specula cantitatea voturilor, ajung a avea roluri în viața politică, iar nu ceice prin calitate cerebrale ar fi buni îndrumători ai obștelor. Aici trebuie căutată cauza tuturor retelelor.

Politicienii, punând mâna pe un mandat ori situație politică, se simt dispenzați de a mai face vre-o socoteală despre felul cum s'au achitat de increderea, cu care au fost învredniciti. Cel mult ei își fac socoteala învățătorilor proprii, a pricopeliilor materiale. Acești oameni se defăimează reciproc, — ca și adversari nașteană țăranului; fără să și dea seama, că discreditează pe intelectual în fața celui fără carte Țăranul, văzând, că nici-un domn nu-l îndreaptă situația, nu poate trage alte concluzii, decât ori că domnii toți îl însărcă, ori că domnii sunt incapabili de a-i ajuta, de a guverna țara. Si astfel se seamănă

anarchia în popor; astfel mergem spre o destăriare socială și desagregare economică; stări fertile pentru propaganda bolșevismului.

Trebuie să ne ridicăm cuvântul contra acestei lipse de bun simț, contra acestei inconștiințe păcătoase a unor pseudo intelectuali, cari ne duc țara de răpă. Nu pot fi aleșii națiunii astfel de bărbăți, cari au nerușinarea de a ridica diurne pe 6 luni naștere, atunci când Statul nu și-a plătit funcționarii pe luni de zile trecute, ba mai are de făcut plăti, cuvenite pentru gestiunea anului trecut. Nu pot fi trimișii națiunii în parlament samsarii, neisprăvili și certății cu bunele moravuri. Nu putem admite, că astfel de oameni să și bată joc de mizeria intelectualilor, cari își fac datoria cu cinste și omenie.

A fost și până aci o greșală indiferentismul intelectualilor față de tembelismul politicianilor. Numai indiferența noastră e cauza umilinței, în care ne-a adus politicianismul de după răsboiu. Trebuie să ne revindecăm drepturile de intelectuali; trebuie să punem pe fiecare la locul lui și să susținem unui examen riguros pe toți ceice se îmbulzesc în luptele politice, ca să vedem dacă au pregătirile și aptitudinile necesare.

Aceste gânduri ne frământă cu ocazia schimbării de Guvern. Ele nu vor să fie un reproș unui singur partid politic, ci tuturora. Și dacă dăm drumul acestei revolte sufletești o facem, cu dorința de a vede schimbate stările rușinoase de azi. Guvernul nou, oricare ar fi el, trebuie să le schimbe. Din cauza acestor stări deplorabile suferă tocmai elementul românesc al populației țării.

Trebuie să se întroneze dragoștea de muncă serioasă și sistematică, în locul speculei și a învățătelor. Refacerea morală este condiția esențială a consolidării interne a țării.

Cerem oameni noi, cu idei noi și intenții curate, la vremurile noi de azi.

Marsyas.

Domnul Nicolae Iorga la Arad.

Publicul arădan va avea fericitul privilej de a sărbători pe dl Nicolae Iorga, Duminică 26 Aprilie c., când dsa va ține o conferință la Palatul Cultural.

Amânuntele acestei sărbătoriri le vom publica în No. din săptămâna viitoare.

Spre rezolvarea crizei politice.

Programul dlui N. Titulescu.

A 12-a zi de când a demisionat guvernul Mironescu și abia acum se întrează rezolvarea crizei politice. Dl Titulescu dela venirea în țară tratează, raportează M. S. Regelul tratează din nou cu șefii partidelor, accptă în principiu formarea guvernului de concentrare, dar se cearcă pe portofoliul și mandate. În fine M. S. Regele, văzând tregiversările politicianilor, i-a invitat Marți după masă la palat într-o audiență colectivă, unde le-a declarat că situația nu poate să mai dureze, pentru că astfel se periclitează interesele țării, rugându-l în același timp ca să dea tot concursul, pentru ca Dl Titulescu să poată constitui cabinetul, până cel mai târziu Mercuri seara.

Mercuri seara guvernul de concentrare era acceptat în principiu de toate partidele politice, ca din fiecare să participe elemente de a doua mână. Situația s'a complicat însă din nou, pe chestiunea împărțirii mandatelor. Se speră însă că și această dificultate va fi învinză în urma stăruițelui dlui Titulescu.

Toate combinațiile de persoane a) celor bine informați) ce ar urma să între în guvernul „Uniunii Naționale“ au eşuat, astfel că nu dăm nici un nume.

După unele versiuni, guvernul presidat de Dl Titulescu, va fi numai de transiție, guvernând deci aproximativ 3-4 luni. În acest timp ar avea un vast program de lucru, care se rezumă în următoarele: Suspendarea funcționarilor abușivi; controlul averilor; Program economie alcătuit cu concursul Ligii Națunilor; valorificarea producelor Naționale; modificarea legii administrative, desființarea directoratelor, a caselor autonome, etc.

Majoritatea oamenilor politici cred aceste condiții de neîndeplinit și prin urmare inacceptabile pentru el, ceea ce atrage după sine, neparticiparea în guvernul de concentrare.

După unele zile din capitală criza se va rezolva Joi sau în cel mai rău caz Vineri dimineață. Altele mai pessimiste, scriu că abia Sâmbătă sau Duminică.

Cronica femeii

Care bărbat place femeilor.

Prietenul meu R. S. portretistul — a tot ce societatea modernă cosmopolită numește femei elegante, mondene, celebre străine, somptuoase, arhimilioare, artiste aplaudate și fluerate, vedete cu nume sculptori cu reputații excesive — se bucură de o faimă și un renume quazi-universal justificat printr'un talent original, o artă de o fantezie feroce și o virtuozitate încantătoare, rafinată și îndrăzneață. Un bărbat lipsit de banalitate și de prejudecată. Așa mi-a apărut R. S. după 8 ani trăiti în Paris.

Întâlnindu-l după recenta instalare în București, unde dorește să stea cățiva ani, am fost curiosă să mai stau de vorbă cu acest pictor, care e și un necrotător psychologist. Îndrăzneala judecății sale uimește pe cel mai curios.

Vrei judeca prin convorbirea de mai jos din care n-am schimbat o totă, nici n'am mascat-o prin vre-un eufemism.

La prima chestdune observai privirea rece și un surâs dulce-crud:

Azi bărbatul care place femeilor e dansatorul argentin. Da Doamnă dansatorul argentin... Zic argentin cum aș zice alt-ceva care l-ar semăna. Bărbatul care place femeilor e tipul „gigolo“ filizonul, peștișorul infect și stupid... de astă sunt convins și pot să spui mai departe. Nu te îndoi o clipă despre sinceritatea gândului meu.

Vrei să cunoști părerea mea despre psychologia femeii moderne?

Ea e îngrozitoare: Dacă îți afirm în mod atât de categoric e, pentru că știu din experiență nenumărate. Cunosc aproape toate capitalele Europei am cunoscut femeile

care dau tonul peste tot unde se doc. Zâlnic femei îmi povestea existența lor, îmi destănuiau gusturile și aspirațiile lor. Așa m'Am deprins să le cunoșc și să le judec.

Am cunoscut femei măritate cu bărbăți iluștri.. bărbăți cu situații înalte și cu o vastă cultură intelectuală.. Ce credeti că le faceau fericite pe nevestele lor? Nu.. dansatorul argentin le lipsea.. se duceau spre brute și imbecilli.

Aceasta e mentalitatea de azi. Cele mai frumoase, mai „chic“ mai mondenе oposedă — și celelalte la fel.. toate.

Intelligentă, talentul genial care în alte vremuri au cucerit atâta înimi, au trezit atât devotament, azi nu mai au valoare.

Femeile oare nu mai sunt sensibile frumuseței intelectuale? Delicatul Musset și genialul Hugo le-ar lăsa rece.

— Depinde poate și de clasa socială la care aparțină femeile. —

Nu, toate clasele sunt identice. Mi s'au perindat în atelierul meu rue Fromentin, toate genurile de femei, mondenе burgheze, artiste.. poate prin astea din urmă am întâlnit flinje mai curate. Cea mai împudicată femeie se găsește în mica burghezie. Iar despre fetele dela țară printre care fmi găsesc modele — fete nesfricate locuind încă cu părinții — am constatat gusturi identice cu a americanilor: goană după sensație încăpătă, dorința de a trăi intens „four“. Peste tot același cloism în căutarea bărbatului brută.

(Continuare în pag. 4-a).

Entuziasmul.

Ce putere mare și cât de mult lipsește din viața omului de azi. În jur de noi, privind natura, ce se deșteaptă, atinsă de suflul primăverii, toate mărurisesc o înaltă inspirație. Pările se întorc, pe rând, din jările de refugiu și prind a strâng cu elan, ca să-și clădească cubul. De o mie de ori pe zi sboară încoace și încolo, bucuroase și vesele. Si la fel saltă florile și plantele, arborii de tot felul și pomii aducători de roadă. Apa cristalină ținește voioasă din crepătură de stâncă și stelele cerului își urmează cu avânt cursul pe bolta minunată. În toate viază și lucrează o forță lăuntrică, o putere mistică, dela care chiar materia moartă își capătă forma și e înaltă spre o țintă, cu insuflețire tainică.

Și fiindcă insuflețirea, entuziasmul acesta, nu poate pogori decât dintr-un înalt spirit, izvor inepuizabil, e neîndoelnic, că forța aceasta lăuntrică, a tuturor creaturilor, inspirația, ce le mână cu necesitate spre o țintă, nu poate să-și aibă izvorul decât în Dumnezeu.

Și omul este investit cu această caracteristică, dorul nepotolit după desăvârșire, desăvârșirea vieții și desăvârșire în fapte.

Toate operele mari sunt rodul unui entuziasm nobil. Uimitoarele piramide, minunatele temple și palate indiene, maestoasele catedrale europene sunt creațiuni ale spiritului omenesc, căruia Duhul lui Dumnezeu i-a inspirat voință creatoare. Vestitele opere poetice și muzicale sunt cântecul de slavă ale sufletelor inspirate.

Din același izvor pleacă tot ceea ce este maref, chiar și mărunțurile vieții. Aceeași putere tainică, care a mânăt pe Faraonii bogăți să clădească piramide de învecinare, împrietenează pe șovarășii de viață să cruce, să-și tragă dela gură, ca să-și infiripeze o căsuță, cubul lor de fericire. Ceea ce face pe student să stăruie la carte, pe muncitor să pună râvnă la lucru, pe funcționar să fie cinstit și conștiincios în oficiu, pe gospodar să-și muncească pământul cu iștețime, pe servitoare să-și facă lucrul voioasă... este entuziasmul, ce coboară în inimi din înălțimi spirituale.

Entuziasmul e floarea curată a cugării, a strădaniei, a răbdării, a suferinții. Entuziasmul launtric înobilează, sfintește lucrul măinilor. Un maturator de stradă, care urmărește cu privirea senină și-și instrunește urechea să asculte glasul duos al paserilor din parcul casei boierului, lăsând să-i pătrundă în inimă cântecul dulce, poate fi mai om, decât cel ce trece pe lângă el, în ghete de lac.

Ceea ce se face cu entuziasmul are în prealabil binecuvântarea succesului. Avântul sufletesc e rourare de întărire peste puterile trupești. Entuziaștii trec ușor peste piedeci, în față cărora cei cumpănași șovăe și stau pe loc.

Azi lipsește așa de mult oamenilor spiritul de avânt, care printre o mișcare energetică, să treacă peste eul ingust să se afirme într'un gând frumos, într'o faptă de indrazneală, de eroism și jertfelnice pentru alții.

Prea s'a instăpânit mentalitatea unei vieți neguțătoarești. Spiritul comercial nu vede în lume și în viață decât ocazii de a face afaceri. Utilitaristii

nu-l prețuiesc nici pe aproapele, decât în raport cu profitul, pe care îl poate aduce scopurilor lor practice. Cugetul lor nu se învârte decât în cercul păcătos al căstigului și al pierderii, le lipsește orice insuflețire în gândire; n'au nici un simț pentru lucruri, ce nu se pot măsura și cântări, — ori le lasă pe seama «fantășilor», cari n'au mâna înținsă decât după flori și spre stele. Astfel de existențe sunt oameni ireligioși. Religia e cea mai înaltă insuflețire, care pe deasupra de tot ce se vede, și poate aduce vreun folos, crede în ceeace este înalt și năzuște cu osteneală, în lipsă și chiar cu primejdie de moarte spre vecinie.

Bieții oameni nu cunosc bucuriile sufletelor inspirate. Sunt ca viermele ce se complace la întuneric, căci nu poate suporta lumina soarelui. Murmură morocănos, dacă trece o zi sărăsă le aducă căstig, căci nu-și pot da seama de cel mai prețios profit, pe care și-l poate da fiecare zi: un cuget înălțat, simțiri de bucurie, suflet voios.

Celui ce urcă muntele nu-i lipsește buna dispoziție, cu toată truda și osteneala, căci îl inspiră nădejdea unei perspective încântătoare și se simte, ca tras de o mână nevăzută. La fel sunt creștinii, cari își dau seama de tainele vieții. Cu toată truda unei vieți de zbucium, călăuziți de un sfânt entuziasm, se știu în toată vremea în drum spre înălțimile vecinieci, au perspectiva fericirii netrecătoare.

Serbarea Sfintelor Paști la penitenciarul județean din Arad.

Credincioasă tradiților, *D-na Maria Botiș*, Președinta Societății de Crucea Roșie filiala Arad, a ținut și în anul acesta să reamintească deținuților dela Penitenciarul județean din Arad, că sfintele sărbători ale Invierii trebuie să fie prilej de confortare sufletească și pentru dânsii. În ziua primă de Paște *D-sa, însotită de D-na și D-l Bene și de către D-nul consilier Const. Popa*, a distribuit arestaților cozonaci și ouă înroșite, vorbindu-le despre marele act al recumpărării pe care-l simbolizează această sărbătoare creștinească și căutând a picură în sufletele chioinilor de remușcări, nădejdea reinvierii lor spre o viață ferită de păcate. La fel au ținut cuvântări moralizătoare și instructive Doamna Bene și D-l Popa. Cuvintele de îmbărbătare au produs o viață emoție în sufletele deținuților.

Direcționea penitenciarului aducând *D-nel Botiș și însotitorilor D-sale* cele mai vîl mulțumiri pentru frumoasa lor acțiune de caritate și misiune creștinească, mulțumește în același timp și *D-lui Primprocuror C. Vulpe*, pentru lumânările donate cu prilejul Invierii Domnului capelei ortodoxe din Penitenciar, deasemenea *Doamnei Dr. A. Raicu și Doamnei Ing. A. Grama* pentru alimentele trimise delicienților de Sf. Paște.

Un cuvânt de laudă pentru *D-nul Bozgan*, directorul penitenciarului, care nu se preocupă numai de supravegherea trupească a deținuților ci exploatează fiecare prilej pentru a le deschide în suflete perspective spre o mai creștinească viață.

Militarizarea femeilor sovietice.

In anul trecut Rusia Sovietică a dat o puternică lovitură Europei prin „*dumplingul cerealelor și a petrolului*“ care a sdruncinat până în adâncimile ei, întreaga viață economică a bătrânlui continent.

Cum această nouă armă era rezultatul planului de refacere al Rusiei — plan pe cinci ani (quinquenal) astăzi în al treilea an de aplicare — toată lumea a început să se intereseze de starea de lucruri din Rusia.

Să văzut atunci că planul quinquenal nu este unilateral, ci el orientează activitatea în toate tărâmurile și în special pe acel al pregătirei armatei în vederea răsboiului.

Răsboiul este dorit de Rusia, căci ea vede în el începutul revoluției care va face să triumfe comunismul în toată omenirea.

Pentru pregătirea lui, sovietele sacrifică totul muncă și bani.

Iată cum intrevede, comisarul răsboiului-Vorosilof pregătirea armatei:

«Intreaga economie națională, în sensul cel mai larg al cuvântului cuprinzând industria, comunicațiile transporturilor, instituțiunile și toate instituțiunile științifice, trebuie pusă acum la contribuție, pentru a pregăti răsboale viitoare, care vor fi teribile.»

Congresul communist din Iulie 1930 a ratificat aceste declarații, autorizând pe Vorosilof a elabora un proiect de lege în acest sens.

Proiectul de lege a fost prezentat și aprobat de Consiliul Comisarilor; dar prin el întreaga Rusie — este transformată în adevărat laborator — astfel:

— Serviciul militar este obligatoriu pentru toți cetățenii, *atât pentru bărbați cât și pentru femei*, afară de clasa burgheză.

— Elevii școalilor superioare și universitare trăesc sub regim militar. Din ei se formează cadrele ofișeresci pentru imensa armată rusă.

— Organizează o pregătire foarte originală a lucrătorilor, combinând pregătirea militară cu cea profesională.

— Tinerii ce nu sunt demni a figura în rândurile armatei roșii sunt constrâniți a munci gratuit pe timpul cât ar fi stat în armată.

Prin acest procedeu se instruiesc anual peste 800,000 soldați, iar efectivul total admis de 22 clase, la o populație de 150 milioane locuitori, se ridică la câteva milioane de oameni instruiți.

Pentru ca Rusia înarmată până în dinți și cu toată populația sa validă, militarizată și înregimentată, să poată distruga ușor jările dezarmate, lipsite de apărare au militarizat și femeile.

In Rusia sovietică sunt astăzi 9 regimenter de femei prin urmare cam circa 1 Corp de Armată.

Pe lângă aceste regimenter de femei după cum am spus mai sus se dă o deosebită atenție militarizării femeilor în proporție de 25%, sau în total cam circa 700.000 deci aproape efectivul armatei care-l aveam noi în 1916 când am intrat în războiul de întregirea neamului.

In această privință iată ce a spus acum câțiva timp, Vorosilof, comisarul de la răsboiu:

„Femeile trebuie să se prepare ca și bărbații de răsboiu, de oarece răsboiul este inevitabil. Ele trebuie să învețe sănătatea și întrebunțarea puștilor, căci răsboiul apropiat va fi un răsboiu de exterminare a claselor, un răsboiu al muncitorilor împotriva exploataților și în consecință toate forțele noastre vor fi utilizate.

Nu mai trebuie să fie deosebire de sex. Numeroase vor fi femeile care vor lupta în linia întâia, cot la cot cu bărbații.

Aceste reforme sovietice ar trebui să ne însăracânde, dacă nu am judeca lucrurile cu tot calmul și dacă n'am găsi exemple în ultimul răsboi, când aceste unități de femei rușești, n'au corespuns speranțelor pe care le aveau toți muscalii.

Ei au mai încercat ca să însărcineze unități de femei și în timpul răsboiului mondial, pe care le-au încadrat cu ofișeri tineri și eleganți ce formau preocupația obișnuită a femilor înregimentate.

După cum spun cronicarii răsboielor, femeile soldați, făceau tot posibilul ca să placă ofișerilor instructori, pentru care de fapt se pregăteau.

Dar după ce trecuse zilele de pregătire și de instrucție, ele au fost trimise pe front. Toată lumea, cum era și firesc se așteptau la minuni.

Foarte probabil că inamicul rău informat n'a știut de prezența lor pe front și a început un bombardament în toată regula. În câteva momente n'a mai rămas nici una în tranșee. O fugă rușinoasă — dar sănătoasă — a fost sfârșitul luptei!

Acesta este un exemplu din trecut. Este însă posibil ca viitorul să ne rezerve și alte surpirze. Faimoasele regimenter de femei vor fi obiectul de predilecție al tuturor capacitaților militare sovietice.

In ceiace ne privește pe noi dela Sublocotenent la General — și chiar până la ultimul soldat — trebuie să ne încânte faptul că vom avea de luptat cu regimenter de rușoiice și ne-ar părea foarte bine — ca toți vecinii noștri cari ne dușmanesc — să le vină ideia aceasta minunată ca să-și transforme întreaga armată numai în regimenter de femeii.

Este mai mult ca sigur că mai ales în acest caz ostașul român va fi într-o răsboie și patria noastră va fi în afară de orice pericol — chiar și femeină —

Nu se pot încheia aceste rânduri fără a arăta că printre femei au fost și eroine ca Jeanne d'Arc și Ecaterina Theodoroiu.

Dar acestea au fost excepții și avem toată convingerea că asemenea excepții vor mai exista și în viitor!

Marinuș.

Continuăm vinderea tuturor umbrelor de ploaie și soare, nu numai a celor scăpate dela foc, pe prețuri nemai auzite de eftin.

Casa de umbre Transilvania

Măfurile noaste sunt fără defecte și de cea mai bună calitate.

Vizitați fără întârziere marele salon de pălării bărbătești și de dame Bittenbinder

Str. Eminescu 2.

PRETURI reduse!

Nr. 201 1-2.

Tot felul de
Cântare, greutăți
și lucrări de lăcătușerie în
deposit, unde se confectionează extraodinăr de eftin
cântare și lucrări de lăcătușerie precum și reparări.
GARAI. PIATA CATEDRALEI NO. 6.
1-5 Nr. 197.

Cronica medicală.

Prognosticul tuberculozei.

Iată în primul capitol al expunerii noastre am arătat că la vârstă adultă 96% a omenirei este infectată de b. tuberculozel — Statistica se referă la populația continentului nostru — și cu toate acestea abia 1%, din cel contaminat prezintă o infecție tuberculoasă serioasă, iar cifra celor care su-combă în urma acestei boale — deși în totalitatea ei este impunătoare, — față de proporțiunile infecțiunii, este și mai redusă. Constatarea aceasta ne îndreptăște să afirmăm că infecția tuberculoasă este o infecție relativ binevoitoare față de populația în sănătatea căreia s'a înculbat. În anumite cazuri însă ea îmănează procedurile de încarcă și folosesc de obiceiu oaspetii nepoști, și își transformă relativă sa plăndește într-o agresivitate furioasă. Infecția tuberculoasă se manifestă cu agresivitate particulară atunci când invadă un teren virgin. Senegalezii de ex. care în timpul războiului mondial au luptat în cadrele armatei franceze au fost literalmente decimatți de tuberculoză. Senzibilitatea atât de excesivă a raselor negre se datorează oare unei lipse de imunitate specifică, sau unei rezistențe slabite datorită altor factori care prin influența lor scad puterea de reacție a organismului? (Cum ar fi de exemplu condițiunile precare de higienă alimentară, corporală etc.) Cea mai apropiată de devăr pare a fi părerea adoptată de majoritatea oamenilor de știință și care susține, că populația din regiunile în care tuberculoza este endemică a căștigat în cursul veacurilor oarecare rezistență sau imunitate față de bacilul Koch. În acest sens ar pleda și captul, că nu numai rasa neagră este atât de sensibilă față de infecția tuberculoasă, dar chiar și populația albă a regiunilor izolate, care — grație situației geografice speciale a jumătăților respective, — a putut evita contactul prelungit cu un izvor de congiune.

Prognosticul tuberculozei mai este funcție de a) vârstă la care s'a întâmplat infecția, b) vârstă bolnavului înrudea precum și repetiția infecției; c) rezistența constituțională a vidului, cît și de condițiunile sociale ale bolnavului.

În cîte infecția are loc la o etate fragedă, cu atât prognosticul este într-înă. Dacă infecția a avut loc în primul an al vieții sau chiar în a treia iană când puterea de reacție a organismului omenesc este cea mai redusă ea are toate sănsele de a înlătura spre un sfârșit fatal, în schimb, sănsele de localizare a infecției sunt și a atât mai mari, cu cîte infecția face la o vîrstă mai înaintată.

Prognosticul este în strânsă dependență și de vîrstă bolnavului. S'a do-

vedit că rezistența cea mai puternică față de infecție o are omul la o vîrstă matură. În epoca pubertății în schimb tuberculoza se prezintă adeseori sub o formă galopantă având o evoluție rapid fatală. Tot asemenea prognosticul este mai rezervat atunci când bolnavul este la o vîrstă mai înaintată.

Reinfecțiunile tuberculoase au și el darul de a scădea perspectivele de localizare ale boalei și a reinvia o infecție latentă.

Constituția individualului are asemenea o mare importanță în evoluția tuberculozei. O constituție debilă, și anemică, cu resurse slabe de apărare, va fi cu multă ușurință învinsă în luptă, decât una robustă. Un individ cu toracele sălbă desvoltat cu ventilația pulmonară redusă, servește ca teren extrem de proprie pentru dezvoltarea unei tuberculoze pulmonare. Boalele infecțioase ale copilariei care au darul de a sălbă rezistența organismului, ca de ex. tusa convulsivă și pojarul, apoi surmenajul fizic și intelectual, intoxicațiile cronice — ca alcoolismul, tabagismul precum ori și ce alte influențe care exercită o acțiune desavantajoasă asupra organismului omenesc sunt capabile de a împrieta ori când un caracter grav unei infecții tuberculoase până atunci latente.

Condițiunile sociale ale bolnavului joacă și ele un rol de primul rang în evoluția boalei. Este natural ca o existență mizerabilă supusă la mari privații să opună rezistență mai slabă acțiunii germenui vătămător, decât un individ aparținător unei pături sociale iustărite, și care dispune de mijloace materiale suficiente pentru a-și permite observarea celor mai scrupuloase reguli de higienă precum și urmarea unui tratament prelungit și adeseori foarte costisitor.

Prognosticul boalei mai este încă în funcție și de organul atacat de înținderea leziunilor precum și de caracterul acestor leziuni. Dacă o tuberculoză izolată a ganglionilor limfatici ne îndreptăște în genere să stabilim un pronostic foarte bun în schimb tuberculoza meningelor atrage după sine întotdeauna un sfârșit fatal și inevitabil. Pleurezia tuberculoasă are de obicei o evoluție bine voitoare nu tot așa însă când ea este asociată cu o tuberculoză pulmonară activă. O tuberculoză localizată pe oasele degetelor este inconstabil mult mai puțină serioasă decât cea localizată de exemplu pe articulația șoldului, ceci până când prima se poate vindeca complet, cea din urmă chiar dacă se vindecă lasă în urma sa o infirmitate de lungă durată.

Dr. C. R.

Prețuri de grâu!

Prețuri noi!

La MUZSAY

în fața teatrului.

Paltoane Pardesie Trench coaturi

Fiecare bucată e producție proprie! — Nu e lucru de fabrică!

Inainte de a face ori ce fel de cumpărătură vizități-ne 6 luni credit cu cărticica de cumpărare „Mercur”.

Nr. 168 1-5

CEASORNIȚE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procura
cu cele mai estime prețuri și cu cărticica „CONSUM” la
Nr. 149 1-20

Cronica muzicală

Pianistul Flavius Tripon.

Tinerul artist ardelean de mare talent va da în curând un concert în orașul nostru.

Numele lui Flavius Tripon, cunoscut doar de puțini inițiați, își desface aripile pentru a se ridica la culmile unde îl predestineaază talentul său rar.

Un artist adevarat; modest, sobru, un inspirat și un technician desăvârșit, Flavius Tripon se prezintă azi ca un artist al căruia renume va trece încurând hotarele ţărilor.

După studii excelente urmate la Berlin și Paris cu perseveranță unuia om de laborator, cu un simț desăvârșit bazat pe o senzibilitate fină și o cultură distinsă, tinerul artist ardelean se prezintă modest înaintea publicului de acasă.

Fără a se folosi de o reclamă strigătoare, fiindu-l păstrează în contact cu publicul aceea sfâșiată, aceea modestie specifică a sufletelor alese. Si acest pianist excellent care a dat numeroase audieri în cerc intim la Paris și la Berlin, a dat în țara noastră primul concert în orașul său natal, Bistrița.

Acum aranjează un turneu în orașele ardelene al căruia întărește și orașul nostru.

Flavius Tripon este un elev al Școalei Lessetizky din Paris și are multe cercetări și pe teren teoretic. El a prevăzut, înainte de a se realiza, invenția profesorului rus Theremin care a revoluționat lumea muzicală.

Flavius Tripon aduce în tehnica sa prodigioasă roadele acestor cercetări asupra sonorității și a vibrațiunii eterice, așa că ascultându-l ai impresia că pentru artist nu mai există clape ci că atingerea degetelor sale se preumbilă ușor ca o fălfăire de aripi divine asupra unei acclești coarde cu posibilități infinite.

La astfel de măestrie nu se poate ridică de căt un artist care pe lângă talentul său posedă și o cultură vastă și o inteligență rară.

Prodigiulă memorie muzicală agilitatea și fineța tușelului se validează în execuția operilor clasice și moderne, executare ce aduce o notă personală surprinzătoare.

Un repertoriu compus din bucăți clasice și moderne ca Bach, Schumann, Chopin, Debussy etc., va da ocazia publicului românesc a se delecta cu arta unui tiner român de mare talent și membru al unei familii de mare tradiție în istoria Ardealului. Flavius Tripon este fiul regetului Dr. Gavril Tripon memorandist și fruntaș politic român.

Publicul român din Arad avid de a vedea ridicarea talentelor românești va primi cu brațele deschise pe acest distins fiu al Ardealului.

Ion Popa

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință, că în ziua de 24. Maiu 1931 ora 10. a. m. se ține licitație publică cu oferte închise pentru darea în înțreprindere a lucrărilor de renovare la Gimnaziul german de stat din Aradul-Nou.

Lucrările se vor efectua conform planului și devizului aprobat de către Ministerul Instrucției.

Suma aprobată prin deviz este de Lei: 189.318.

Ofertanții sunt obligați a depune odată cu ofertele sau înaintea începerii licitației garanția prevăzută de lege.

Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea în biroul Direcției în fiecare zi între orele 8-12 a. m.

Aradul-Nou, la 9. Aprilie 1931.
Direcția.

Nr. 211 1-1

Convocare.

Banca Unită comercială S. A. în licidare ține adunare generală ordinară la 28 Aprilie 1931, ora 11 a. m. în sala mică a Primăriei, la care cu onoare invitații și deponenții

Comisia de licidare.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea a lor 2 acționari pentru verificarea procesului-verbal al adunării generale.

2. Raportul comisiei de licidare despre activitatea de până acum.

3. Completarea comisiei de licidare.

4. Licitația imobilelor.

5. Eventuale propuneri.

Acei stiri, acționari, care doresc a lua parte la adunarea generală, să binevoiască și depun acțiunile la cassa Institutului cel mai târziu până la 28 Aprilie 1931.

Întrucât adunarea generală convocată n-ar putea aduce hotărâri valide, așa în baza §-lui 18 din statut, pe aceasta călă provocăm o nouă adunare generală pe ziua de 3 Mai 1931, care fără considerare la numărul celor prezenți, va putea aduce hotărâri valide.

PARDEȘILE și HAINELLE de PRIMĂVARĂ

le vopsește și curățește

str. Brătianu No. II KNAPP str. Episcopul Radu Io

Intreprindere cu cele mai moderne instalații de gaz și electricitate.

Dacă vrei să cumperi EFTIN și BUN caută pe

Csáky Iuliu gravor, ceasornic și bijutier, unde se pregătesc cele mai solide și garantate reparații de ceasornice, sigiliu și bijuterii. Arad, str. Brătianu No. 9. Nr. 161. 1-6.

Modele noi de corsete, atențioasă comod stomacul, pântecele și soldurile. **Corsete Princess și de gumi**, după cele mai noi tâieturi.

Irma PILCZ salon de corsete Arad, Str. Eminescu No. 14.

— — — — —

Cele mai efine verighete de aur, ceasuri, bijuterii, și ochelari le cumpărăți la

REINER IOSIF ceasornic și bijutier ARAD, str. PIRICI 3. În dosul Teatrului. Nr. 108 3-24.

— — — — —

Salonul Pirosky
Coafor de dame și domni Arad, Matei Corvin No. 2.

Ondulat	15 Lei
Tuns	10 -
Spăletul părului	15 -
Manicur	15 -
Tăiatul bărbăturilor-pedicur	15 -
Abonamente pentru Doamne și Domni cu 1-4 preluri efine.	

Papagal de vânzare la Restaurantul din Piața Catedralei 12, Arad.

Nr. 192 1-4

CSÁKY ceasornic și bijutier, peste drum de biserică LUTHERANĂ Arad

Sportive

Matchurile de Paști — Turneul din Arad — Boicotul ziarelor minoritare împotriva Gloriei, — Attitudinea provocătoare a minoritarilor „Gloria“ bate „Bohn S. C.“ Ciaba.

Conform obiceiului „Gloria“ a aranjat un turneu internațional de Paște, invitând cu acest prilej echipa amatorie maghiară „Bohn S. C.“ din Bichiș-Ciaba, la care au mai participat și „Muncitorii“ din Arad (Amesa).

Buna inspirație a Gloriei a avut cel mai desăvârșit succes sportiv, fiindcă factura jocului oferit în amândouă zilele de sărbătoare a satisfăcut și cele mai pretențioase așteptări.

Dela „pacea“ încheiată acum câteva săptămâni aceasta este a doua echipă maghiară, care ne vizitează. „Bastya“ din Seghedin, cu jocul ei destabil, iar acum „Bohn“ excelent.

Informațiunile primite asupra echipei din Ciaba s-au confirmat pe deplin. „Bohn SC“ este clasată a doua în campionatul echipelor amatorie din Ungaria. O și merită aceasta. Dovada ne-a dat-o chiar și aci în debutul din Arad. Joacă repede, pase scurte, mingi plasate, cu viteză și combinații satisfăcătoare. Pe alocuri chiar jongleurică. Trucurile și tehnica pe care o posedă o fac simpatică, dând spectatorilor aceea ce se chiamă „emoție sportivă“.

Cei 2500 de spectatori au rămas pe deplin satisfăcuți de „învățătele“ mingei în anumite poziții.

Po drept cuvânt s-ar putea întreba orice sportman cind observațiile noastre asupra echipei din Ciaba, cum de a fost totuși invinsă?

Făcând o comparație între „Bohn“ și „Gloria“ vom vedea cări sunt și părțile mai puțin pretențioase ale echipei ospăte.

Gazdele dispun de o echipă mai puțin omogenă în înaintare dar cu atât mai robustă în apărare. Linia de mijlocași, fundașii și portarul Gloriei, Drecin, au excedat Duminecă, prin a zădărnicii linia de înaintare a ospătelor. Orice pericol sau atac mai îndărjit al lui „Bohn“ s'a năruie în excelentul fundaș Albu al Gloriei, care cu o perfectă tactică și pricpea a refuzat net să se subordoneze atacurilor ospătelor. Dar partea leului la victorie o are desigur Drecin, portarul, care n'a greșit niciodată. Nu tot acelaș lucru l-am putea spune despre linia de înaintare a Gloriei. Au fost mai puțin ordonați și pe teren complet desorientați în raport cu ospății. În față porții în schimb și-au făcut datoria. Goalurile marcate au fost muncite, meritate și magistrale imparabile.

Ospății dau impresie de echipă perfectă și omogenă. Înaintarea lor a fost partea cea mai bună, care este complet stăpână pe mingie.

Au marcat singurul goal dintr-o invălășeală în față porții, de care nu putem face pe nimeni responsabil.

In reparația a două însă n'au putut rezista, ori mai bine zis domina, din cauză, că tocmai în această reparață Gloria și-a impus tradiționala ei voință atâcând cu o inversunare și perseverență de care numai galben-albaștri sunt capabili. De aci și izbândea lor...

„Bohn“ a atacat mai de multe ori, însă mai puțin hotărât, Gloria la rândul ei însă de mai puține ori dar cu atât mai decis v.

Prin triumful asupra lui „Bohn“, Gloria poate absolut liniști să mai incrusteze încă o dovadă la „Palmaresul“ său de echipă românească bună și silicoare.

Muncitorii (Amesa) n'au putut face față onorabilă în ziua a doua de Paște lui „Bohn“. Au fost victimă unei tactică greșite, cu toate că scorul este prea exagerat.

Pe lângă sportul frumos oferit de sărbători am fost mai puțin frumos impresionați de boicotul cel proclamat presa minoritară față de Societatea Sportivă Gloria din Arad.

Am cunoscut în nu știu ce ziară minoritară că atât timp, nu vor publica raporteri minoritari nici un fel de dare de seamă despre manifestările sportive ale Gloriei, cătă vreme nu vor primi satisfacția ce au cerut-o dela conducerea Gloriei.

Informându-ne asupra celor ce s'au petrecut am aflat următoarele.

La matchul internațional „Bohn — Gloria cif“, clubul aranjator a decis ca pe terenul sportiv să fie admisi afară de ziaristi profesioniști, numai că un colaborator dela fiecare ziar. Așa s'a și întâmplat. Toate ziarale și-au avut reprezentanți lor admisi liber și gratuit. Ori ce s'a întâmplat? Pe lângă cei oficiali s'au mai prezentat și alții tot dela aceleasi

ziare, cărora li s'a refuzat intrarea gratuită. De aci supărarea. Acestea sunt faptele.

Ne întrebăm și noi acum se poate oare supără cineva așa fără motive. Răspundem hotărât; nu.

Având însă reporteri la fața locului, instalații boierește în loje și făcând pe supărării, fără motiv, aceasta n'o putem admite.

Nu este nevoie ca să fie cineva, nu știu ce fel de deștepț, ca să nu înțeleagă dedesubturile acestei porniri, văd tendențioase.

Și ni se pare, că nu este primul caz, căci faptele se precipită. Tot de natură aceasta. Intențiile sunt prea puțin mașcate. Diplomația domnilor ce iau hotăriri așa de pripite, e prea subțire și străvezie.

Cum? Un reporter nu se poate executa, dacă reprezintă ziarul la care este angajat? E nevoie de droia de reprezentanți? Astăzi când criza materială în domeniul sportiv este mai accentuată, ca nicăieri altunde.

Suntem foa te curioși și știu, dacă această atitudine și-o împărtășesc și proprietarii acestor întreprinderi minoritare.

Orinia publică și în special cea obiectivă, e de părere, că boicotul acesta are în afară de pretextul arătat mai sus și o latură, care evidențiază o mentalitate cu totul strâină de sport. Dovezi ne stau la îndemâna, putem proba. Și o vom face. Vom arăta cine sunt domnii reporteri și ce vreau „unii“ dintre ei.

Or nu convine că o echipă românească a invins, că face fală orașului nostru...?

Sau poate să nu convină „pacea“ acum încheiată cu țara vecină, pentru care s'a răvnit așa de mult.

O doar „boicotășii“ trezii-vă odată, și nu provocăți inutil o amărăciune care mai degrabă poate să aveți, decât alte ambiții deșarte ce ascundeți. Cumintenia voastră este mai limpește și foarte ușor s'ar putea întâmpla ca pe terenurile noastre românești să nu mai aplaudați pe aceia, cărora atât de prietenescă li s'a intins mâna.

Pe căt suntem informați Gloria la salutul obișnuit, a adresat lui „Bohn“ un „bine ați venit“ chiar și în limba maghiară.

Și la toate aceste ziarale minoritare să răspundă oare cu boicot? S'o facă...

Iată și rezultatul de Duminecă și de Luni:

Arad:
Gloria—Bohn S. C. 2 : 1
Bohn S. C.—AMEFA 8 : 2

București:
Unirea-Tricolor—Legia (Polonia) 2 : 2
Legia—Juventus 1 : 1

Timișoara:
Ripensia—Nemzet 1 : 1
UDR—C. A Arad 5 : 0
Muncitorii—Rapid 2 : 1
Vulturii—Bekszart (Ungaria) 2 : 2
Chinezul—Ind. Lânei 1 : 0

Cluj: România—Kispest 3 : 2
Cernăuți: Universitatea—Dragoș-Vodă 7 : 1
Bulgaria: Sofia—București 2 : 0

Luni: București—Sofia 1 : 1

Viena: Austria—Cehoslovacia 2 : 1

Budapest: Ungaria—Elveția 6 : 2

Oporto: Italia—Portugalia 2 : 0

Luxemburg: Italia B—Luxemburg 3 : 0

Jugoslavia: Budapest—Zagreb 5 : 0

Belgrad—Ljubljana: 2 : 1

Belgrad—Budapest: 3 : 3

Zagreb—Ljubljana: 2 : 1

In atenția Publicului Consumator! În timp de criză crățui banul, economiză enorm, cumpărând produsele Aromatic, cele mai selecte din România, unică casă română în Arad, în alimente producem: Ulei à la „Teschen“, Brânză à la „Liplau“, Cașcavuluri și brânzeturile naționale, și Elvețiene, Franceze, Italiane, Austriace, Cehă și Ungare, cu 30% mai ieftin și orii multă în Arad. Încercă și să convingești.

Cumpără: Lapte prima, Unturi de gătit, Casă de oaie în orice cantitate.

Aromatic Fabrică și Magazin special de Brânzeturile și alimente. Centrală: Calea Banatului 3. Filială: Str. Alexandri 5-3-10

Cumpără, schimb, împrumut, și vând biciclete și motociclete plătite în rate pe un an. Schimb becuri și baterii.

MOTORICA, calea Banatului 12.
Nr. 199 1-4

(Urmare din pag. 1-a).

— Dar cum îți explică atracțunea tipului „dansatorului argentin“ „dansatorul doamnei“?

Explicația e că fiecare se bazează pe egoism.

Bărbații care plac sunt acei care trag tot spre ei, care forțează atențunea și curiozitatea. Tipul „gogo“ este băbatul eminentemente egoist. Trăim într-o epocă mentruoașă și e logic ca femeile să abătă linie de conduită conform moravurilor moderne. Un semn al acestor timpuri e tendința de a crea legende și în genere legende nu tocmai recomandabile.

Îți spuneam că azi inteligențialitatea și talentul nu mai au valoare. Și e absolut adevărat. Personalitatea unor artist sau unui scriitor nu interesează decât dacă s'a creat și legende în jurul lui. Femeile adoră legendele plăcante care se șoptesc pe societatea unui băbat celebru. Cu căt un artist are reputația mai echivoacă, cu atât femeile sunt mai curioase de a-i face cunoștință și lată o probă:

Acum cățiva ani o femeie din lumea bună m'a rugat să-l fac portretul. După căteva ședințe de poze modelul meu se arăta tot mai nemulțumit și trist având impresia că-mi ascunde ceva. Îl făcui observația și-l destăinui că ea îmi ceruse portretul numai din curiozitate ca să văd ce se petrece în atelierul meu. E a convinsă auzise deafel că îi atelierul meu se petreceau lucruri nemăpomenite; orgii,

muzicanți negri care cântau melodii strani și la ultima expoziție a coperelor mele nebunia atingea culmea între orele 12—și 2 p. m. Răzănat am răspuns că legenda era cu atât mai ridicolă ca între aceste ore exponita era închisă.

Nu mai am nevoie să numesc bărbații pe societatea cărora circulă atât de zvonuri infame și idioate. Când i cunoaștem de aproape ne mirăm și constatăm că duc o viață cinstită normală și simplă. Semnul împurilor vor să pară vicinoși să fie atrăgiți, îmodă „envogue“ îmi aduc aminte de o fată tânără care face pe zăpădită pe emancipată și bătea joc de orice sentiment. Și în fond era ceea ce însemnată fiind dar îl era frică să fie demodată, ridicolă!

Observați cum oamenii politici nu mai au succese feminine. Politica desigură toată lumea. Bărbații politici sunt disprețuți. Chiar generalul Boulangier acest cuceritor de intimă pînă la imperiul îl dădacă ar reveni azi n'ar avea nici o trecre.

Io schimb... o curioasă manifestație a incoherenței sărăci suferătoare și femeilor „însetate de ideal“ un domeniu care nu l'am văzut niciodată dar știu că-l chină Radu primește zilnic un număr incalculabil de scrisori de dragoste. ...numai fiindcă are o voce plăcută și sugestivă.

I. Despina.

Sper, în curând, să afli care e femeia care place bărbatului modern.

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

Aprilie	are 30 zile	Priere
1931.	Calendarul Iulian Indreptat	Soarele răsare apus
Zilele săpt.		
	Duminica Tomii, Evang. dela Ioan Cap. 20 v. 1-31. Fieind seară, în ziua aceea, în cea dinăzi a săptămânii	
	Apostolul din Faptele Ap. Cap. 5 v. 12-20; In zilele acelea prin mâinile Apostolilor	
Duminică	19 C. P. Ioan Pustn. 20 C. P. Leon ep. Agaton 21 C. Timoteiu, Mauriciu 22 A. Natanaile, c. Teodor 23 (+) S-tul m. Georgiu 24 Mart. Sava și Elisav 25 St. ap. și ev. Marcu	Crescentia Eucherius Eleonora Sotir, Caius George Adalbert Marcu evang.
Luni		5.56 7.59
Martii		
Mercurii		
Joi		
Vineri		
Sâmbătă		

□ **Vizita reprezentanților Camerelor de comerț poloneze în România.** O delegație de reprezentanți ai vieții economice polone (12 camere de comerț și de industrie, 6-8 mari industrii poloneze) cuprinzând 2 foști miniștri polonezi vor vizita, în decursul lunii Aprilie a. c. jara noastră. Prin Arad vor trece la 28 Aprilie, sosind dinspre Timișoara la orele 6 și 10 dimineață și plecând cu acceleratul de 17 și 13 5 și 13 minute d. a.

Fieind după sărbători, ziua nostru apare numai în 4 pagini. Din această cauză obișnuitul articol al dlui T. Mager, continuarea romanului DEȘTEȚI și NAIVI, jocurile distractive, deși culese, au trebuit amâname pentru numărul viitor.

O nouă lojă de francmașoni la Arad.

In 14 I. c. s'a inaugurat la Arad o nouă lojă de francmașoni, de data aceasta evreiască (100%), afiliată mariei loji evreiescă Birth' Birth' din New-York. Ziarele evreio-maghiare înregistrează această nouă organizație secretă în câteva rânduri, zicând că este vorba de o societate de binefacere. Curioasă binefacere exercitată cu ușile inchise, cu semne cabalistice, cu ceremonii și cu concursul internaționalei masonice!

Vom reveni.

ATENȚIUNE!!

Aduc la cunoștința onor publicului și cliențele mele că de la 1 V. 1931 am mutat croitoria mea din calea Banatului în Str. Bucur Nr. 14.

Iosif Redescu

Croitor militar și civil